

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 187 (XXXI) — Nr. 157

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Miercuri, 27 februarie 2019

SUMAR

<u>Nr.</u>		<u>Pagina</u>
HOTĂRĂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI		
87.	— Hotărâre privind înscrierea unor bunuri imobile în inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului și darea în administrarea Ministerului Apelor și Pădurilor — Regia Națională a Pădurilor — Romsilva....	2–4
ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE		
253.	— Ordin al ministrului sănătății privind completarea anexei nr. 1 la Ordinul ministrului sănătății nr. 418/2005 pentru aprobarea Catalogului național de programe de studii complementare în vederea obținerii de atestate de către medici, medici dentiști și farmaciști, precum și a Normelor metodologice de organizare și desfășurare a acestora	5
ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE		
	Decizia nr. 2 din 14 ianuarie 2019 (Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept)	6–16

HOTĂRĂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI**GUVERNUL ROMÂNIEI****HOTĂRÂRE****privind înscrierea unor bunuri imobile în inventarul centralizat
al bunurilor din domeniul public al statului și darea în
administrarea Ministerului Apelor și Pădurilor — Regia
Națională a Pădurilor — Romsilva**

În temeiul art. 108 din Constituția României, republicată, al art. 20 din Legea nr. 213/1998 privind bunurile proprietate publică, cu modificările și completările ulterioare, art. 867, art. 868 alin. (1) și art. 863 lit. d) din Legea nr. 287/2009 privind Codul civil, republicată, cu modificările ulterioare,

Guvernul României adoptă prezenta hotărâre.

Art. 1. — Se aprobă înscrierea unor bunuri imobile în inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului și darea în administrarea Ministerului Apelor și Pădurilor — Regia Națională a Pădurilor — Romsilva, ale căror date de identificare sunt prevăzute în anexa care face parte integrantă din prezenta hotărâre.

Art. 2. — Ministerul Apelor și Pădurilor împreună cu Ministerul Finanțelor Publice vor opera modificarea corespunzătoare anexei nr. 12 la Hotărârea Guvernului nr. 1.705/2006 pentru aprobarea inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului, cu modificările și completările ulterioare.

PRIM-MINISTRU

VASILICA-VIORICA DĂNCILĂ

Contrasemnează:

Ministrul apelor și pădurilor,

Ioan Deneș

Ministrul finanțelor publice,

Eugen Orlando Teodorovici

București, 15 februarie 2019.

Nr. 87.

DATELE DE IDENTIFICARE
ale bunurilor imobile care se înscriu în inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului
și se dau în administrarea Ministerului Apelor și Pădurilor — Regia Națională a Pădurilor — Romsilva

Nr. crt.	Administratorul bunului	Codul de clasificare	Tipul bunului (mobil/ imobil)	Datele de identificare			Vecinătăți	Adresa/Localitatea	Anul dării în folosință	Valoarea de inventar	Situatia juridică (administrare/concesiune)	
				Denumirea bunului	Suprafața (ha)	Descrierea tehnică						
				Numărul cadastral	Numărul cărții funciare							
1		8.04.01	imobil	pădure	4,19	1942	82030	conform amenajamentelor silvice	Tara: România, județul Argeș, municipiul Cîrcea de Argeș	2004	41.478	Contract de vânzare-cumpărare nr. 883/25.06.2004/în administrare
2		8.04.01	imobil	pădure	6,0082	304/1	50196	conform amenajamentelor silvice	Tara: România, județul Botoșani, localitatea Braești	2004	38.953	Contract de vânzare-cumpărare nr. 6.626/23.11.2004/în administrare
3		8.04.01	imobil	pădure	44,5	70251, 70233	70251, 70234	conform amenajamentelor silvice	Tara: România, județul Dâmbovița, localitatea Nucet	2017	252.151	Contract de vânzare-cumpărare nr. 2.410/18.12.2017/în administrare
4		8.04.01	imobil	pădure	4,00	273	70184	conform amenajamentelor silvice	Tara: România, județul Dâmbovița, localitatea Hulubești	2018	14.200	Contract de vânzare-cumpărare nr. 3.517/26.10.2018/în administrare
5	Ministerul Apelor și Pădurilor/ Regia Națională a Pădurilor — Romsilva/ C.U.I. 1590120	8.04.01	imobil	pădure	10,00	1023/1/a, 1023/2/a, 1023/3/a, 1023/4/a, 1023/1/b, 1023/2/b, 1023/3/b, 1023/4/b, 1024, 1033/2/b, 1028/2/b	50215	conform amenajamentelor silvice	Tara: România, județul Sălaj, municipiul Zalău	2004	51.435	Contract de vânzare-cumpărare nr. 7.633/06.09.2004/în administrare
6		8.04.01	imobil	pădure	15,00	3172/B	50090	conform amenajamentelor silvice	Tara: România, județul Sălaj, localitatea Ruginoasa	2004	45.532	Contract de vânzare-cumpărare nr. 9.925/28.10.2004/în administrare
7		8.04.01	imobil	pădure	1,66	774, 776, 778/2	50013	conform amenajamentelor silvice	Tara: România, județul Sălaj, localitatea Muncel	2004	4.361	Contract de vânzare-cumpărare nr. 11.048/09.12.2004/în administrare

Nr. crt.	Administratorul bunului	Codul de clasificare	Tipul bunului (mobil/ imobil)	Datele de identificare				Vecinătăți	Adresa/Localitatea	Anul dării în folosință	Valoarea de inventar	Situatia juridică (administrare/concesiune)
				Denumirea bunului	Suprafața (ha)	Descrierea tehnică						
						Numărul cadastral	Numărul cărții funciare					
8		8.04.01	imobil	pădure	1,04	1142/3 1142/2/b	100169, 100168	conform amenajamentelor silvice	Tara: România, județul Sălaj, localitatea Hodod	2004	2.443	Contract de vânzare-cumpărare nr. 11.086/10.12.2004/în administrare
9		8.04.01	imobil	pădure	42,72	400474	400474	conform amenajamentelor silvice	Tara: România, județul Timiș, localitatea Ohaba Lungă	2018	801.580	Contract de vânzare-cumpărare nr. 611/19.04.2018/în administrare
10		8.04.01	imobil	pădure	3,3333	1125/2/12/3	400460	conform amenajamentelor silvice	Tara: România, județul Timiș, localitatea Ohaba Lungă	2018	63.073	Contract de vânzare-cumpărare nr. 610/19.04.2018/în administrare
11		8.04.01	imobil	pădure	1,00	50005	400694	conform amenajamentelor silvice	Tara: România, județul Timiș, localitatea Secaș	2018	15.984	Contract de vânzare-cumpărare nr. 681/23.02.2018/în administrare
12		8.04.01	imobil	pădure	57,5509	400050, 400049, 400061, 400060	400050, 400049, 400061, 400060	conform amenajamentelor silvice	Tara: România, județul Timiș, localitatea Știuca	2018	1.068.992	Contract de vânzare-cumpărare nr. 1.079/27.03.2018/în administrare
13		8.04.01	imobil	pădure	260,00	51507, 52520, 52523, 52521, 52524, 52522, 51726, 51727	51507, 52520, 52523, 52521, 52524, 52522, 51726, 51727	conform amenajamentelor silvice	Tara: România, județul Vrancea, localitatea Răcoasa	2018	2.769.646	Contract de vânzare-cumpărare nr. 499/14.03.2018/în administrare
14		8.04.01	imobil	pădure	10,00	70090	70090	conform amenajamentelor silvice	Tara: România, județul Vaslui, localitatea Bogdănița	2018	40.000	Contract de vânzare-cumpărare nr. 277/09.03.2018/în administrare
15		8.04.01	imobil	pădure	30,00	70091	70091	conform amenajamentelor silvice	Tara: România, județul Vaslui, localitatea Bogdănița	2018	120.000	Contract de vânzare-cumpărare nr. 278/09.03.2018/în administrare
16		8.04.01	imobil	pădure	199,6083	812	70789	conform amenajamentelor silvice	Tara: România, județul Vaslui, localitatea Perieni	2018	1.575.361	Contract de vânzare-cumpărare nr. 3.051/11.09.2018/în administrare

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

MINISTERUL SĂNĂTĂȚII

ORDIN

privind completarea anexei nr. 1 la Ordinul ministrului sănătății nr. 418/2005 pentru aprobarea Catalogului național de programe de studii complementare în vederea obținerii de atestate de către medici, medici dentiști și farmaciști, precum și a Normelor metodologice de organizare și desfășurare a acestora

Văzând Referatul de aprobare nr. SP 2.595/2019 al Centrului de resurse umane în sănătate publică, văzând Raportul nr. 21 din 21.02.2018 al Comisiei consultative de radiologie, imagistică medicală și medicină nucleară a Ministerului Sănătății, văzând Avizul favorabil nr. 2.256 din 7.03.2018 al Departamentului profesional-științific al Colegiului Medicilor din România, având în vedere prevederile Hotărârii Guvernului nr. 899/2002 privind organizarea învățământului postuniversitar medical și farmaceutic uman, cu modificările și completările ulterioare, în temeiul art. 7 alin. (4) din Hotărârea Guvernului nr. 144/2010 privind organizarea și funcționarea Ministerului Sănătății, cu modificările și completările ulterioare,

ministrul sănătății emite următorul ordin:

Art. I. — Anexa nr. 1 la Ordinul ministrului sănătății nr. 418/2005 pentru aprobarea Catalogului național de programe de studii complementare în vederea obținerii de atestate de către medici, medici dentiști și farmaciști, precum și a Normelor metodologice de organizare și desfășurare a

acestora, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 489 din 9 iunie 2005, cu modificările și completările ulterioare, se completează după cum urmează:

— După punctul 57² se introduc două noi puncte, punctele 57³ și 57⁴, cu următorul cuprins:

Nr. crt.	Atestat de pregătire complementară în:	Responsabil național	Centru de pregătire	Condiții de participare Specialități			
				Medicale	Chirurgicale	Paraclinice	Medicină de familie
„57 ³ ”	Radiologia intervențională diagnostică — nivel 1 (tehnici de bază)	Prof. dr. Iana Gheorghe Conf. dr. Popa Valeriu Bogdan	București			X	
57 ⁴	Radiologia intervențională terapeutică — nivel 2 (avansat)	Prof. dr. Iana Gheorghe Conf. dr. Popa Valeriu Bogdan	București			X”	

Art. II. — Centrul de resurse umane în sănătate publică, instituțiile de învățământ medical uman superior din centrele universitare acreditate pentru pregătire și Școala Națională de Sănătate Publică, Management și Perfecționare în Domeniul

Sanitar București vor duce la îndeplinire prevederile prezentului ordin.

Art. III. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Ministrul sănătății,
Sorina Pintea

București, 25 februarie 2019.
Nr. 253.

ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

COMPLETUL PENTRU DEZLEGAREA UNOR CHESTIUNI DE DREPT

DECIZIA Nr. 2

din 14 ianuarie 2019

Dosar nr. 2.658/1/2018
Iulia Cristina Tarcea — președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție — președintele completului

Laura-Mihaela Ivanovici — președintele Secției I civile
Eugenia Voicheci — președintele Secției a II-a civile

Aurelia Rusu — judecător la Secția I civilă
Mirela Vișan — judecător la Secția I civilă
Simona Gina Pietreanu — judecător la Secția I civilă
Nina Ecaterina Grigoraș — judecător la Secția I civilă
Carmen Georgeta Negriță — judecător la Secția I civilă
Roxana Popa — judecător la Secția a II-a civilă
Mirela Polițeanu — judecător la Secția a II-a civilă
Ianina Blandiana Grădinaru — judecător la Secția a II-a civilă
Valentina Vrabie — judecător la Secția a II-a civilă
George Bogdan Florescu — judecător la Secția a II-a civilă

Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, învestit cu soluționarea Dosarului nr. 2.658/1/2018, a fost constituit conform dispozițiilor art. 520 alin. (8) din Codul de procedură civilă și ale art. 27⁵ alin. (1) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat, cu modificările și completările ulterioare (*Regulamentul*).

Sedința este prezidată de doamna judecător Iulia Cristina Tarcea, președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție.

La ședința de judecată participă doamna Elena Adriana Stamatescu, magistrat-asistent, desemnată în conformitate cu dispozițiile art. 27⁶ din Regulament.

Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a luat în examinare sesizările conexe formulate de Curtea de Apel București — Secția a IV-a civilă, în dosarele nr. 82.032/299/2015 și nr. 32.850/301/2016, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea următoarei chestiuni de drept: *„recursurile declarate împotriva hotărârilor judecătorești pronunțate după publicarea Deciziei Curții Constituționale nr. 369 din 30 mai 2017 în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 582 din 20 iulie 2017, în litigiile evaluabile în bani de până la 1.000.000 lei inclusiv, pornite anterior publicării deciziei, recursuri nesoluționate până la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 836 din 1 octombrie 2018, a Deciziei Curții Constituționale nr. 454 din 4 iulie 2018, devin admisibile sau își mențin caracterul inadmisibil rezultat din interpretarea dispozițiilor art. 27 din Codul de procedură civilă cu referire la art. 147 alin. (4) din Constituția României cât privește producerea efectelor Deciziei Curții Constituționale nr. 369 din 30 mai 2017, de către Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, prin Decizia nr. 52 din 18 iunie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 609 din 17 iulie 2018?”*

Magistratul-asistent prezintă referatul cauzei, arătând că la dosar a fost depus raportul întocmit de judecătorii-raportori, ce a fost comunicat părților, conform dispozițiilor art. 520 alin. (10) din Codul de procedură civilă; intimatele-reclamante din Dosarul nr. 82.032/299/2015 au depus în termen legal, prin avocat, un

punct de vedere asupra chestiunii de drept, prin care au apreciat că sesizarea este inadmisibilă; de asemenea a depus note scrise o persoană care nu este parte în niciunul dintre dosarele în care s-au formulat sesizările.

În urma deliberărilor, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept rămâne în pronunțare asupra sesizării privind pronunțarea unei hotărâri prealabile.

ÎNALTA CURTE,

deliberând asupra chestiunii de drept cu care a fost sesizată, constată următoarele:

I. Titularul și obiectul sesizării

1. Curtea de Apel București — Secția a IV-a civilă a dispus, din oficiu, prin Încheierea din 8 octombrie 2018, în Dosarul nr. 82.032/299/2015, aflat pe rolul acestei instanțe, sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, în temeiul dispozițiilor art. 519 din Codul de procedură civilă, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la chestiunea de drept menționată.

2. Sesizarea a fost înregistrată pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție la data de 11 octombrie 2018, cu nr. 2.658/1/2018, termenul de judecată fiind stabilit la 14 ianuarie 2019.

3. Ulterior, aceeași instanță, prin Încheierea din 22 octombrie 2018, pronunțată în Dosarul nr. 32.850/301/2016, a sesizat Înalta Curte de Casație și Justiție cu aceeași problemă de drept. Sesizarea a fost înregistrată pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție la data de 26 octombrie 2018, cu nr. 2.810/1/2018, fiind conexasă la Dosarul nr. 2.658/1/2018.

II. Norma de drept intern ce formează obiectul sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție cu privire la pronunțarea unei hotărâri prealabile

4. Codul de procedură civilă

Art. 27. — Legea aplicabilă hotărârilor

„Hotărârile rămân supuse căilor de atac, motivelor și termenelor prevăzute de legea sub care a început procesul.”

Art. 518. — Încetarea efectelor deciziei

„Decizia în interesul legii își încetează aplicabilitatea la data modificării, abrogării sau constatării neconstituționalității dispoziției legale care a făcut obiectul interpretării”.

Art. 521. — Conținutul și efectele hotărârii

„(...) (4) Dispozițiile art. 518 se aplică în mod corespunzător.”

5. Constituția României

Art. 147. — „(...) (4) Deciziile Curții Constituționale se publică în Monitorul Oficial al României. De la data publicării, deciziile sunt general obligatorii și au putere numai pentru viitor.”

III. Expunerea succintă a proceselor

6. În Dosarul nr. 82.032/299/2015, procesul a început în anul 2015, ulterior intrării în vigoare a noului Cod de procedură civilă, însă anterior publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I, a Deciziei Curții Constituționale nr. 369 din 30 mai 2017 — 20 iulie 2017.

Obiectul pricinii vizează pretenții bănești situate sub pragul valoric de 1.000.000 lei, și anume obligarea părâtei la plata către reclamante a dobânzii legale penalizatoare aferente creanței în quantum de 21.695 euro, în echivalent lei la cursul Băncii Naționale a României, calculate de la data rămânerii definitive a hotărârii judecătorești definitive și irevocabile prin care a fost

stabilit dreptul principal de creanță în favoarea reclamantelor și până la data plății efective.

Ca urmare a solicitării primei instanțe, respectiv a Judecătoriei Sectorului 1 București, în etapa regularizării cererii de chemare în judecată reclamantele au indicat cuantumul dobânzii legale penalizatoare solicitate ca fiind de 18.810,05 lei, aceasta calculându-se începând cu ziua următoare datei rămânerii definitive a hotărârii judecătorești prin care a fost fixată creanța principală (7 iunie 2012) și până la data plății parțiale a acestei creanțe (30 iunie 2015).

Prin Încheierea din 23 februarie 2016, Judecătoria Sectorului 1 București a admis cererea și, în consecință, a obligat pârâta la plata dobânzii legale penalizatoare, calculate prin raportare la debitul principal în cuantum de 21.695 euro, în echivalent lei, stabilit prin Sentința nr. xxxxx din 8 noiembrie 2011, pronunțată de Judecătoria Timișoara, de la data rămânerii definitive a hotărârii judecătorești ce reprezintă titlul executoriu și până la data plății efective a debitului principal. Reclamantele au formulat atât cerere de îndreptare, cât și de completare a hotărârii, în vederea acordării cheltuielilor de judecată, pe care prima instanță le-a respins ca neîntemeiate.

Împotriva hotărârii primei instanțe a formulat apel pârâta, iar împotriva hotărârii prin care au fost respinse ca neîntemeiate cererile de îndreptare a erorii materiale și de completare a hotărârii menționate au declarat apel reclamantele.

Prin Decizia nr. 2.800A din 13 septembrie 2017, Tribunalul București — Secția a IV-a civilă a respins apelurile ca nefondate.

7. În Dosarul nr. 32.850/301/2016, procesul a început în data de 2 decembrie 2016 și are ca obiect rezilierea Contractului de închiriere nr. xxx din 26 mai 2000, înregistrat la Consiliul General al Municipiului București — Administrația Fondului Imobiliar (chiria anuală fiind în cuantum de 3.042,96 lei), evacuarea pârâților A și B din imobilul ce constituie obiectul dreptului de folosință stabilit prin contractul de închiriere și obligarea pârâtei A la plata către reclamantă a sumei de 3.803,70 lei, cu titlu de chirie restantă, precum și a sumei de 3.803,70 lei, cu titlu de majorări de întârziere. Prin urmare, litigiul este evaluabil în bani, fiind situat sub pragul valoric de 1.000.000 lei.

În data de 16 iunie 2017, reclamanta a depus la dosar cerere precizatoare, majorându-și pretențiile la suma de 10.396,78 lei, cu titlu de chirie restantă, și la suma de 10.396,78 lei, cu titlu de majorări de întârziere.

Prin Sentința nr. 7.865 din 28 iunie 2017, pronunțată de Judecătoria Sectorului 3 București — Secția civilă, a fost admisă în parte cererea, a fost obligată pârâta la plata sumei de 10.396,78 lei, cu titlu de chirie restantă aferentă perioadei ianuarie 2014—mai 2017, precum și a penalităților de întârziere în cuantum de 427,24 lei aferente aceași perioade și au fost respinse cererile reclamantei de reziliere a contractului de închiriere și de evacuare ca neîntemeiate.

Împotriva hotărârii primei instanțe au formulat apel atât reclamanta, cât și pârâții.

Prin Decizia nr. 1.042A din 23 martie 2018, pronunțată de Tribunalul București — Secția a V-a civilă, apelul reclamantei a fost respins ca nefondat, iar apelul declarat de pârâți a fost respins ca tardiv.

8. În ambele dosare, instanța de apel a prevăzut în cuprinsul dispozitivului hotărârii judecătorești dreptul părților de a declara recurs în termen de 30 de zile de la comunicare.

9. Împotriva deciziilor pronunțate în apel, părțile au declarat recurs, cale de atac aflată în curs de soluționare pe rolul instanței de trimitere (Curtea de Apel București — Secția a IV-a civilă) la data sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept.

10. La termenele din 8 octombrie 2018, respectiv 22 octombrie 2018, din oficiu, instanța de recurs a pus în

discuția părților sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în procedura reglementată de art. 519 și următoarele din Codul de procedură civilă, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la admisibilitatea căilor de atac declarate în cauză.

11. Prin încheierile pronunțate la aceste date, sesizările au fost considerate admisibile și, în temeiul dispozițiilor art. 520 alin. (2) din Codul de procedură civilă, s-a dispus suspendarea judecății.

IV. Motivele de admisibilitate reținute de titularul sesizării

12. Prin Încheierea pronunțată la 8 octombrie 2018, în Dosarul nr. 82.032/299/2015, Curtea de Apel București — Secția a IV-a civilă a constatat admisibilitatea sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție, pentru următoarele considerente:

- (i) Cauza se află în curs de judecată, în ultimă instanță, respectiv în etapa procesuală a recursului.
- (ii) Un complet de judecată al curții de apel a fost investit cu soluționarea cauzei.
- (iii) Soluționarea pe fond a cauzei depinde de lămurirea chestiunii de drept în discuție:

Procesul are ca obiect pretenții bănești situate sub pragul valoric de 1.000.000 lei și a fost pornit anterior publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 582 din 20 iulie 2017, a Deciziei Curții Constituționale nr. 369 din 30 mai 2017, dar ulterior intrării în vigoare a noului Cod de procedură civilă.

Decizia instanței de apel recurată în prezenta cauză este pronunțată după data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I, a Deciziei Curții Constituționale nr. 369 din 30 mai 2017, respectiv în data de 13 septembrie 2017.

În raport cu aceste circumstanțe este incidentă rezolvarea de principiu ce a fost dată prin Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept nr. 52 din 18 iunie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 609 din 17 iulie 2018, prin care s-a stabilit, cu efect obligatoriu pentru instanțele judecătorești, că, în interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 27 din Codul de procedură civilă, cu referire la art. 147 alin. (4) din Constituția României, efectele Deciziei Curții Constituționale nr. 369 din 30 mai 2017 se produc cu privire la hotărârile judecătorești pronunțate după publicarea acesteia în Monitorul Oficial al României, Partea I, în litigiile evaluabile în bani de până la 1.000.000 lei inclusiv, pornite ulterior publicării deciziei (20 iulie 2017); prin urmare, aplicând dezlegarea dată de Înalta Curte de Casație și Justiție, în prezenta cauză s-ar ridica problema inadmisibilității căii de atac exercitate, excepție procesuală invocată, prin intermediul notelor scrise, de către intimatele-reclamante.

Ulterior învestirii instanței de recurs cu prezenta cale de atac și până la termenul de judecată fixat în cauză pentru data de 8 octombrie 2018 a fost publicată Decizia Curții Constituționale nr. 454 din 4 iulie 2018, în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 836 din 1 octombrie 2018, prin care s-a reținut, în esență, că Înalta Curte de Casație și Justiție, prin decizia menționată anterior, a condiționat aplicarea Deciziei Curții Constituționale nr. 369 din 30 mai 2017 de pornirea procesului civil după publicarea acesteia, că instanțele judecătorești nu pot înlătura efectele deciziei Curții Constituționale expres indicate în corpul acesteia, că Înalta Curte de Casație și Justiție nu are competența să se pronunțe în legătură cu efectele deciziei Curții Constituționale sau să dea dezlegări obligatorii care contravin deciziilor Curții Constituționale și că, în urma pronunțării și publicării Deciziei nr. 369 din 30 mai 2017, în privința art. XVIII alin. (2) din Legea nr. 2/2013 privind unele măsuri pentru degrevarea instanțelor judecătorești, precum și pentru pregătirea punerii în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, cu modificările ulterioare, nu devin incidente prevederile art. 27 din Codul de procedură civilă, neconstituționalitatea fiind o sancțiune de drept constituțional

care se aplică imediat situațiilor pendinte; Curtea Constituțională a statuat faptul că, sub aspectul efectelor Deciziei nr. 369 din 30 mai 2017, indiferent de data introducerii cererii formulate sub imperiul noului Cod de procedură civilă, hotărârea judecătorească privind cererile evaluabile în bani în valoare de până la 1.000.000 lei inclusiv devine susceptibilă de recurs dacă a fost pronunțată după publicarea deciziei Curții Constituționale (paragraful 58); în consecință, dacă s-ar avea în vedere considerentele acestei noi decizii, calea de atac exercitată în prezenta cauză ar deveni admisibilă.

Concluzionând, soluționarea pe fond a cauzei depinde de lămurirea chestiunii de drept în discuție, căci admisibilitatea sau, dimpotrivă, inadmisibilitatea căii de atac constituie un aspect ce trebuie stabilit prioritar analizei caracterului fondat al acesteia.

(iv) Chestiunea de drept a cărei lămurire se solicită are caracter de noutate:

Problema în discuție este nouă și prezintă același potențial foarte mare de a genera apariția unei practici neunitare ca și problema dezlegată anterior de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept prin Decizia nr. 52 din 18 iunie 2018, în contextul în care aceasta din urmă este contrazisă în mod expres prin considerentele unei decizii pronunțate de Curtea Constituțională.

La momentul publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I, a Deciziei Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept nr. 52 din 18 iunie 2018 (17 iulie 2018), Curtea Constituțională nu procedase la motivarea Deciziei nr. 454 din 4 iulie 2018, ce a fost publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, abia în data de 1 octombrie 2018, acesta fiind momentul în care au putut fi cunoscute atât de către Înalta Curte de Casație și Justiție, cât și de către celelalte instanțe judecătorești considerentele avute în vedere de Curtea Constituțională.

(v) Chestiunea de drept nu a făcut obiectul statuării Înaltei Curți de Casație și Justiție și nici obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare:

Având în vedere că problema în discuție a devenit actuală din momentul publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I, a Deciziei Curții Constituționale nr. 454 din 4 iulie 2018, adică începând cu data de 1 octombrie 2018, aceasta nu a făcut obiectul statuării Înaltei Curți de Casație și Justiție și nici obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare. Problema este, în mod cert, diferită de cea rezolvată anterior prin Decizia nr. 52 din 18 iunie 2018, căci, nici la momentul pronunțării și nici la cel al publicării sale, nu era publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, Decizia Curții Constituționale nr. 454 din 4 iulie 2018, ale cărei considerente sunt potrivit dezlegării date de instanța supremă.

Chestiunea în discuție se circumscrie problemei generice dacă o decizie pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție în procedura hotărârii prealabile pentru dezlegarea unei chestiuni de drept își pierde efectul obligatoriu pentru instanțele judecătorești prin publicarea în Monitorul Oficial al României, Partea I, a unei decizii a Curții Constituționale, pronunțate în exercitarea controlului de constituționalitate *a priori*, ale cărei considerente sunt contrare dezlegării instanței supreme.

13. În mod identic au fost expuse condițiile de admisibilitate și prin Încheierea din 22 octombrie 2018, pronunțată în Dosarul nr. 32.850/301/2016.

V. Punctele de vedere ale părților cu privire la dezlegarea chestiunii de drept

14. În Dosarul nr. 82.032/299/2015, reprezentantul recurentei-pârâte a apreciat că recursul este admisibil raportat la considerentele Deciziei Curții Constituționale nr. 454 din 4 iulie 2018.

Intimatele-reclamante au formulat note scrise anterior sesizării, prin care au solicitat respingerea recursului ca

inadmisibil raportat la Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept nr. 52 din 18 iunie 2018.

După comunicarea raportului întocmit de judecătorii-raportori, potrivit dispozițiilor art. 520 alin. (10) din Codul de procedură civilă, intimatele-reclamante au depus, în termen legal, prin avocat, un punct de vedere, prin care au susținut că sesizarea este inadmisibilă, apreciind că, în speță, nu este vorba despre un litigiu evaluabil în bani de până la 1.000.000 lei inclusiv, de felul celor la care se referă Decizia Curții Constituționale nr. 369 din 30 mai 2017 și că instanța de apel a menționat în mod greșit, în dispozitivul deciziei pronunțate, că aceasta este supusă recursului.

15. În Dosarul nr. 32.850/301/2016, părțile nu au exprimat un punct de vedere asupra chestiunii de drept; intimații-pârâți au fost de acord cu sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea dezlegării acestei chestiuni de drept.

VI. Punctul de vedere al completurilor de judecată care au formulat sesizările cu privire la dezlegarea chestiunii de drept

16. Completurile de judecată învestite cu soluționarea recursurilor în dosarele nr. 82.032/299/2015 și nr. 32.850/301/2016 nu au o opinie unitară cu privire la problema de drept în discuție.

17. Astfel, într-o opinie, se consideră că până în momentul în care Curtea Constituțională se va pronunța, în exercitarea controlului de constituționalitate *a posteriori*, asupra eventualei neconstituționalități a art. 27 din Codul de procedură civilă în interpretarea dată prin Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept nr. 52 din 18 iunie 2018, această din urmă decizie își menține efectul obligatoriu pentru instanțele judecătorești, în considerarea următoarelor argumente punctuale:

1. *Efectul obligatoriu al dezlegării date de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept prin Decizia nr. 52 din 18 iunie 2018 pentru instanțele judecătorești nu a încetat prin Decizia Curții Constituționale nr. 454 din 4 iulie 2018.*

(i) Aplicând în materia hotărârii prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept dispozițiile art. 518 din Codul de procedură civilă edictate în materia recursului în interesul legii, la care face trimitere art. 521 alin. (4) din Codul de procedură civilă, rezultă că hotărârea prealabilă își încetează aplicabilitatea la data modificării, abrogării sau constatării neconstituționalității dispoziției legale care a făcut obiectul interpretării.

Prin Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept nr. 52 din 18 iunie 2018 s-a statuat că, în interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 27 din Codul de procedură civilă, cu referire la art. 147 alin. (4) din Constituția României, efectele Deciziei Curții Constituționale nr. 369 din 30 mai 2017 se produc cu privire la hotărârile judecătorești pronunțate după publicarea acesteia în Monitorul Oficial al României, Partea I, în litigiile evaluabile în bani de până la 1.000.000 lei inclusiv, pornite ulterior publicării deciziei (20 iulie 2017).

Art. 27 din Codul de procedură civilă nu a suferit nicio modificare, nu a fost abrogat și până în prezent nu s-a declarat neconstituționalitatea acestuia, Curtea Constituțională nepronunțându-se nici asupra constituționalității textului de lege astfel cum a fost interpretat prin Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept nr. 52 din 18 iunie 2018.

Prin urmare, la momentul prezentei sesizări, Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept nr. 52 din 18 iunie 2018 își produce efectele obligatorii.

(ii) În contextul existenței a două decizii contrare, dar deopotrivă obligatorii pentru instanțele judecătorești, potrivit art. 147 alin. (4) din Constituție și, respectiv, art. 521 alin. (3) din Codul de procedură civilă, pronunțate de Curtea Constituțională, pe de o parte, și de Înalta Curte de Casație și Justiție, pe de altă parte, soluția ce se impune este tranșarea acestui conflict de către Curtea Constituțională pe calea controlului de constituționalitate *a posteriori* vizând dispozițiile art. 27 din Codul de procedură civilă în interpretarea dată prin Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept nr. 52 din 18 iunie 2018.

Astfel, într-o ipoteză similară de conflict între o decizie a Curții Constituționale (Decizia nr. 62 din 18 ianuarie 2007, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 104 din 12 februarie 2007) și o decizie a Înaltei Curți de Casație și Justiție — Secțiile Unite (Decizia nr. 8 din 18 octombrie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 416 din 14 iunie 2011), Curtea Constituțională, prin Decizia nr. 206 din 29 aprilie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 350 din 13 iunie 2013, a admis excepția de neconstituționalitate având ca obiect dispozițiile art. 414⁵ alin. 4 din Codul de procedură penală și a constatat că „dezlegarea dată problemelor de drept judecate prin Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție — Secțiile Unite nr. 8 din 18 octombrie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 416 din 14 iunie 2011, este neconstituțională, contravenind prevederilor art. 1 alin. (3), (4) și (5), ale art. 126 alin. (3), ale art. 142 alin. (1) și ale art. 147 alin. (1) și (4) din Constituție și Deciziei Curții Constituționale nr. 62 din 18 ianuarie 2007, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 104 din 12 februarie 2007”.

În cuprinsul considerentelor, cu referire la efectele produse în baza acestei decizii, Curtea Constituțională a statuat că „prezenta decizie determină — de la data publicării sale în Monitorul Oficial al României, Partea I — restabilirea, pentru viitor, a efectului general obligatoriu al Deciziei Curții Constituționale nr. 62/2007 și a aplicării normelor de incriminare a insultei și calomniei cuprinse în art. 205 și 206 din Codul penal, precum și a dispozițiilor art. 207 din Codul penal privind proba verității” (paragraful 7).

Prin urmare, până la momentul pronunțării și al publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I, a deciziei Curții Constituționale asupra eventualei neconstituționalități a dispozițiilor art. 27 din Codul de procedură civilă, în interpretarea dată prin Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept nr. 52 din 18 iunie 2018, această decizie a instanței supreme are caracter obligatoriu pentru instanțele judecătorești.

2. Decizia Curții Constituționale nr. 454 din 4 iulie 2018, pronunțată în exercitarea controlului a priori, privește constituționalitatea dispozițiilor unei legi neintrate în vigoare, aceasta neputând face obiectul unei chestiuni prejudiciale de a cărei rezolvare să depindă judecarea proceselor aflate pe rolul instanțelor judecătorești.

Prin Decizia nr. 454 din 4 iulie 2018, Curtea Constituțională s-a pronunțat asupra obiecției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. I pct. 37 (cu referire la art. 402 din Codul de procedură civilă) și pct. 58 (cu referire la art. 497 din Codul de procedură civilă), precum și art. III pct. 3 [cu referire la art. XVIII¹ alin. (2) din Legea nr. 2/2013] și pct. 4 (cu referire la art. XVIII¹ din Legea nr. 2/2013) din Legea pentru modificarea și completarea Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative.

Controlul de constituționalitate a dispozițiilor legale specificate s-a efectuat în exercitarea atribuției prevăzute de art. 146 lit. a) din Constituția României, republicată, și anume

aceea de a se pronunța asupra constituționalității legilor, înainte de promulgarea acestora, iar nu a atribuției prevăzute de lit. d) a aceluiași articol, respectiv aceea de a hotărî asupra excepțiilor de neconstituționalitate privind legile și ordonanțele, ridicate în fața instanțelor judecătorești sau de arbitraj comercial.

Cu referire la atribuția specificată în cuprinsul art. 146 lit. a) din Constituția României, republicată, în conformitate cu art. 18 alin. (3) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, cu modificările și completările ulterioare (*Legea nr. 47/1992*), în cazurile de neconstituționalitate care privesc legile, înainte de promulgarea acestora, Parlamentul este obligat să reexamineze dispozițiile respective pentru punerea lor de acord cu decizia Curții Constituționale.

Controlul constituționalității legilor înainte de promulgare (controlul de constituționalitate *a priori*) este un control abstract și direct, iar efectele obligatorii ale deciziei de admitere pronunțate de Curtea Constituțională în cadrul acestui control se răsfrâng asupra Parlamentului, care are obligația să reexamineze dispozițiile respective pentru punerea lor de acord cu decizia Curții Constituționale, și asupra Președintelui României, care nu mai poate proceda la promulgarea unei legi sau dispoziții declarate neconstituționale. În acest caz, legea nefiind încă în vigoare, ea nu este aplicabilă raporturilor juridice și, prin urmare, decizia Curții Constituționale nu produce efecte în planul dezlegării proceselor aflate pe rolul instanțelor judecătorești.

În schimb, cu referire la atribuția precizată în cuprinsul art. 146 lit. d) din Constituția României, republicată, raportat la art. 31 alin. (1) și (3) din Legea nr. 47/1992, dispozițiile din legile și ordonanțele în vigoare constatate ca fiind neconstituționale își încetează efectele juridice la 45 de zile de la publicarea deciziei Curții Constituționale dacă, în acest interval, Parlamentul sau Guvernul, după caz, nu pune de acord prevederile neconstituționale cu dispozițiile Constituției, pe durata acestui termen dispozițiile constatate ca fiind neconstituționale fiind suspendate de drept.

Controlul constituționalității legilor și ordonanțelor în vigoare (controlul de constituționalitate *a posteriori*) este un control concret și indirect, prin care Curtea Constituțională dă o dezlegare unei chestiuni prejudiciale de care depinde soluționarea procesului. Astfel, cum însăși Curtea Constituțională a statuat în Decizia nr. 169 din 2 noiembrie 1999, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 151 din 12 aprilie 2000, ca o consecință a caracterului obligatoriu *erga omnes* al deciziilor acestei instanțe, prin care se constată neconstituționalitatea unei legi sau a unei ordonanțe în vigoare, „prevederea normativă a cărei neconstituționalitate a fost constatată nu mai poate fi aplicată de niciun subiect de drept (cu atât mai puțin de autoritățile și instituțiile publice), încetându-și de drept efectele, pentru viitor, și anume de la data publicării deciziei Curții Constituționale în Monitorul Oficial al României”.

În consecință, deciziile Curții Constituționale pronunțate în exercitarea controlului de constituționalitate *a priori* produc efecte distincte și obligatorii în raport cu subiecți de drept diferiți față de cele pronunțate în exercitarea controlului de constituționalitate *a posteriori*.

În această opinie, instanțele judecătorești sunt ținute în soluționarea proceselor aflate pe rolul lor de statuările Curții Constituționale în exercitarea controlului de constituționalitate *a posteriori*, căci acestea decid asupra unei chestiuni prejudiciale de a cărei rezolvare depinde judecarea procesului.

În schimb, deciziile Curții Constituționale prin care sunt admise obiecțiile de neconstituționalitate, în exercitarea controlului de constituționalitate *a priori*, vizează legi neintrate

în vigoare, care nu se pot aplica raporturilor juridice deduse spre soluționare instanțelor judecătorești.

3. *Autoritatea de lucru judecat și obligativitatea Deciziei Curții Constituționale nr. 454 din 4 iulie 2018 privesc dispozitivul, dar și considerentele pe care acesta se sprijină, în limitele exercitării controlului de constituționalitate a priori.* Considerentele ce reflectă un control *a posteriori* cu privire la un act normativ în vigoare și la neconstituționalitatea interpretării sale prin intermediul unei decizii obligatorii a instanței supreme, cuprinse în cadrul unei decizii a Curții Constituționale asupra unei obiecții de neconstituționalitate a unui act normativ neintrat în vigoare, nu pot sprijini și explicita dispozitivul deciziei.

Potrivit jurisprudenței Curții Constituționale (Decizia Plenului Curții Constituționale nr. 1 din 17 ianuarie 1995, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 16 din 26 ianuarie 1995; Decizia nr. 1.415 din 4 noiembrie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 796 din 23 noiembrie 2009; Decizia nr. 414 din 14 aprilie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 291 din 4 mai 2010, și Decizia nr. 415 din 14 aprilie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 294 din 5 mai 2010), puterea de lucru judecat ce însoțește actele juridictionale, deci și deciziile Curții Constituționale, se atașează nu numai dispozitivului, ci și considerentelor pe care se sprijină acestea.

Dispozitivul Deciziei nr. 454 din 4 iulie 2018 a Curții Constituționale privește admiterea și, respectiv, respingerea obiecțiilor de neconstituționalitate formulate cu privire la anumite dispoziții din Legea pentru modificarea și completarea Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative, lege neintrată în vigoare la momentul pronunțării deciziei.

În schimb, considerentele Curții Constituționale cu referire la interpretarea dată art. 27 din Codul de procedură civilă prin Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept nr. 52 din 18 iunie 2018 vizează un text legal în vigoare dintr-un act normativ diferit de cel ce a făcut obiectul controlului de constituționalitate *a priori* și, ca atare, nu se poate conchide că acestea sprijină dispozitivul.

4. *Instanțele judecătorești sunt ținute de efectul obligatoriu al Deciziei Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept nr. 52 din 18 iunie 2018, nefiind în drept să înlăture un atare efect într-un proces de apreciere a compatibilității dezlegării date de instanța supremă cu Constituția și cu deciziile Curții Constituționale, pentru că ar încălca sfera exclusivă de competență a Curții Constituționale.*

Potrivit art. 142 alin. (1) din Constituție, Curtea Constituțională este garantul supremației Constituției, atribuțiile sale fiind prevăzute de art. 146 din Legea fundamentală. În temeiul art. 147 alin. (4) teza a doua din Constituție, de la data publicării, deciziile Curții Constituționale sunt general obligatorii și au putere numai pentru viitor.

În consecință, singura autoritate în măsură să decidă asupra neconstituționalității art. 27 din Codul de procedură civilă în interpretarea Deciziei Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept nr. 52 din 18 iunie 2018 este Curtea Constituțională, iar nu instanțele judecătorești în cadrul proceselor cu care au fost investite.

18. În cealaltă opinie exprimată în cadrul completului de judecată se consideră că argumentele Curții Constituționale cuprinse în Decizia nr. 454 din 4 iulie 2018, prin care se apreciază că în privința art. XVIII alin. (2) din Legea nr. 2/2013 nu devin incidente prevederile art. 27 din Codul de procedură civilă și, ca atare, dezlegarea Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept prin Decizia nr. 52 din 18 iunie 2018 contravine Deciziei Curții Constituționale nr. 369 din 30 mai 2017, se impun instanțelor judecătorești, pentru următoarele considerente:

1. Chiar dacă prin Decizia nr. 454 din 4 iulie 2018 Curtea Constituțională s-a pronunțat într-un control de neconstituționalitate *a priori*, decizia sa are efect general obligatoriu (cu privire la toate subiectele de drept), raportat la art. 11 alin. (3) din Legea nr. 47/1992, astfel încât instanțele judecătorești au obligația să o respecte în procesul de aplicare a legii.

2. Este adevărat că argumentele Curții Constituționale cu referire la interpretarea dată art. 27 din Codul de procedură civilă prin Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept nr. 52 din 18 iunie 2018 privesc un text legal în vigoare dintr-un act normativ diferit de cel ce a făcut obiectul controlului de constituționalitate *a priori*, dar admiterea obiecției de neconstituționalitate a avut la bază inclusiv faptul că art. III pct. 3 din legea de modificare nu ține cont de situația hotărârilor pronunțate între data publicării Deciziei Curții Constituționale nr. 369 din 30 mai 2017, respectiv 20 iulie 2017, și data intrării în vigoare a legii supuse controlului de constituționalitate, față de statuarea Curții Constituționale prin această decizie.

În contextul dat, Curtea Constituțională, pentru fundamentarea soluției de admitere a obiecției de neconstituționalitate, a făcut referire atât la Decizia nr. 369 din 30 mai 2017, cât și la Decizia nr. 52 din 18 iunie 2018 a Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, aceasta din urmă, în opinia sa, condiționând aplicarea efectelor primei decizii.

În concluzie, nu se poate susține în mod întemeiat faptul că aceste considerente nu ar sprijini dispozitivul deciziei sau că puterea de lucru judecat ar fi asociată numai dispozitivului, iar nu și acestor considerente ale deciziei.

3. În considerentele Deciziei nr. 454 din 4 iulie 2018, Curtea Constituțională a reiterat aspectul că instanțele judecătorești nu pot înlătura efectele deciziilor sale expres indicate în corpul acestora, pentru că ar încălca sfera exclusivă de competență a Curții Constituționale, revenindu-le în schimb obligația de a le aplica în mod corespunzător în cauzele cu care sunt investite (paragraful 61).

Astfel, în însuși cuprinsul Deciziei nr. 369 din 30 mai 2017, Curtea Constituțională a indicat în mod expres faptul că efectul constatării neconstituționalității sintagmei „precum și în alte cereri evaluabile în bani în valoare de până la 1.000.000 lei inclusiv”, cuprinse în art. XVIII alin. (2) din Legea nr. 2/2013, în condițiile prorogării de la aplicare, până la 1 ianuarie 2019, a dispozițiilor art. 483 alin. (2) din Codul de procedură civilă, este acela că, de la data publicării acestei decizii în Monitorul Oficial al României, Partea I, urmează a se aplica prevederile art. XVIII alin. (2) din Legea nr. 2/2013, în sensul că sunt supuse recursului toate hotărârile pronunțate, după publicarea acestei decizii în Monitorul Oficial al României, Partea I, în cererile evaluabile în bani, mai puțin cele exceptate după criteriul materiei, prevăzute expres în tezele cuprinse de art. XVIII alin. (2) din Legea nr. 2/2013 (paragraful 32).

De altfel, în cuprinsul Deciziei nr. 454 din 4 iulie 2018, Curtea Constituțională subliniază faptul că instanțele judecătorești nu au competența să se pronunțe în legătură cu efectele deciziei Curții Constituționale sau să dea dezlegări obligatorii care contravin deciziilor Curții Constituționale, făcându-se trimitere și la Decizia Curții Constituționale nr. 206 din 29 aprilie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 350 din 13 iunie 2013, și Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală nr. 1 din 8 februarie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 329 din 16 aprilie 2018.

Dacă ulterior pronunțării sau, după caz, publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I, a Deciziei Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de

drept nr. 52 din 18 iunie 2018, instanțele judecătorești aveau obligația respectării dezlegării date, prin prisma art. 521 alin. (3) din Codul de procedură civilă, în schimb, după publicarea în Monitorul Oficial al României, Partea I, a Deciziei nr. 454 din 4 iulie 2018, acestea sunt legate de considerentele obligatorii ale Deciziei Curții Constituționale.

VII. **Jurisprudența instanțelor naționale în materie**

19. **Jurisprudența Curții de Apel București**

Instanța de trimitere a comunicat că, după consultarea judecătorilor instanțelor arondate, au rezultat următoarele:

Judecătorii Secției a III-a civile și pentru cauze cu minori și de familie au apreciat că, față de dezlegările date de Curtea Constituțională prin Decizia nr. 454 din 4 iulie 2018, referitoare la concursul între Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept nr. 52 din 18 iunie 2018 și Decizia Curții Constituționale nr. 369 din 30 mai 2017, care sunt obligatorii pentru instanțe, recursurile vizate de sesizare nu pot fi privite decât ca admisibile.

Magistrații Secțiilor a III-a — a VI-a civile ale Tribunalului București au exprimat opinia majoritară conform căreia aceste recursuri își mențin caracterul inadmisibil.

La nivelul Tribunalului Călărași a fost exprimată o *primă opinie* în sensul că, până la momentul în care Curtea Constituțională se va pronunța, în exercitarea controlului de constituționalitate *a posteriori*, asupra eventualei neconstituționalități a art. 27 din Codul de procedură civilă, în interpretarea dată prin Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept nr. 52 din 18 iunie 2018, această din urmă decizie își menține efectul obligatoriu pentru instanțele judecătorești.

O *altă opinie* exprimată a fost în sensul că, față de argumentele Curții Constituționale cuprinse în Decizia nr. 454 din 4 iulie 2018, dezlegarea dată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept prin Decizia nr. 52 din 18 iunie 2018 contravine Deciziei Curții Constituționale nr. 369 din 30 mai 2017.

La nivelul Tribunalului Ialomița s-a conturat opinia majoritară potrivit căreia aceste recursuri sunt admisibile, în deciziile pronunțate de Tribunalul Ialomița în apel făcându-se mențiunea referitoare la calea de atac a recursului.

Magistrații Secției civile a Tribunalului Ilfov au apreciat că, în ce privește aplicarea în timp a dispozițiilor art. 27 din Codul de procedură civilă, față de considerentele conținute în Decizia Curții Constituționale nr. 454 din 4 iulie 2018, recursurile în discuție sunt admisibile. Astfel, neconstituționalitatea este o sancțiune de drept constituțional care se aplică imediat situațiilor pendinte, iar art. 27 din Codul de procedură civilă constituie o normă de procedură de natură legală și nu poate restrânge sfera de aplicare a art. 147 alin. (4) din Constituție. Acceptarea unei asemenea teze ar echivala cu prevalența unei norme legale față de una de rang constituțional și s-ar înfrânge în mod indirect efectul imediat și general obligatoriu al deciziei Curții Constituționale.

La nivelul Secției civile din cadrul Tribunalului Giurgiu, punctul de vedere al judecătorilor este unitar, în sensul că până în momentul în care Curtea Constituțională se va pronunța, în exercitarea controlului de constituționalitate *a posteriori*, asupra eventualei neconstituționalități a art. 27 din Codul de procedură civilă, în interpretarea dată prin Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept nr. 52 din 18 iunie 2018, această din urmă decizie își menține efectul obligatoriu pentru instanțele judecătorești.

Magistrații din cadrul Judecătoriilor Giurgiu și Bolintin-Vale au apreciat că, pentru a se stabili dacă recursurile declarate împotriva hotărârilor pronunțate în litigiile evaluabile în bani de până la 1.000.000 lei inclusiv sunt admisibile, trebuie să se aibă în vedere data la care a fost declanșat litigiul, indiferent de data

declarării căii de atac. Astfel, s-a considerat ca fiind corectă opinia potrivit căreia calea de atac a recursului rămâne inadmisibilă în privința proceselor declanșate oricând înainte de data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I, a Deciziei Curții Constituționale nr. 454 din 4 iulie 2018, respectiv 1 octombrie 2018.

În acest sens s-a avut în vedere că, potrivit art. 11 alin. (3) din Legea nr. 47/1992, deciziile, hotărârile și avizele Curții Constituționale se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I, iar acestea sunt general obligatorii și au putere numai pentru viitor. De asemenea, declararea unei norme ca neconstituțională este asemănătoare abrogării respectivei norme, care lasă situațiile trecute, încheiate în perioada ei de activitate, neatinse, consecințele înlăturării normei (prin abrogare sau declarare ca neconstituțională) fiind rezervate domeniului viitorului.

Totodată, s-a apreciat că aplicarea în timp a normelor de procedură civilă privitoare la admisibilitatea căilor de atac trebuie raportată la dispozițiile art. 24—27 din Codul de procedură civilă, cu caracter general, în sensul că procedurilor judiciare le este incidentă legea în vigoare la momentul declanșării lor, iar hotărârile judecătorești rămân supuse căilor de atac, motivelor și termenelor prevăzute de legea sub care a început procesul.

Punctul de vedere al judecătorilor Secției civile din cadrul Tribunalului Teleorman referitor la problema de drept în discuție a fost că recursurile în discuție devin admisibile.

Opinia judecătorilor din cadrul Judecătoriei Alexandria a fost în sensul că recursurile vizate de sesizare își mențin caracterul inadmisibil rezultat din interpretarea dispozițiilor art. 27 din Codul de procedură civilă cu referire la art. 147 alin. (4) din Constituția României, republicată, cât privește producerea efectelor Deciziei Curții Constituționale nr. 369 din 30 mai 2017, dată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept prin Decizia nr. 52 din 18 iunie 2018.

Judecătorii din cadrul Judecătoriei Roșiori de Vede au apreciat că asemenea recursuri sunt admisibile. O soluție contrară ar fi de natură a afecta dreptul la un proces echitabil, părțile fiind astfel lipsite de calea extraordinară de atac a recursului, sau principiul egalității în drepturi, în sensul că, în funcție de jocul soluțiilor instanțelor judecătorești/conduita procesuală a acestor justițiabili, aflați virtual în aceeași situație juridică, se vor plasa, sub aspectul regimului procesual aplicabil, în situații diferite, cu un tratament juridic diferit. Înalta Curte de Casație și Justiție nu poate condiționa aplicarea Deciziei Curții Constituționale nr. 454 din 4 iulie 2018 de data declarării recursului, deoarece art. 147 alin. (4) din Constituție este, în privința normelor procedurale, de imediată aplicare, având caracter sancționatoriu.

Punctul de vedere al judecătorilor de la Judecătoria Turnu Măgurele și Judecătoria Zimnicea a fost în sensul că aceste recursuri sunt admisibile. O soluție contrară ar fi de natură a afecta dreptul la un proces echitabil, părțile fiind astfel lipsite de calea extraordinară de atac a recursului.

Judecătorii din cadrul Judecătoriei Videle au apreciat, dimpotrivă, că recursurile analizate sunt inadmisibile.

S-a atașat Decizia nr. 751/A din 11 octombrie 2018 a Tribunalului Ialomița — Secția civilă.

20. **Jurisprudența celorlalte instanțe din țară**

Curtea de Apel Bacău a comunicat încheierea din 4 octombrie 2018, prin care s-a apreciat că paragrafele 60—63 din Decizia Curții Constituționale nr. 454 din 4 iulie 2018 nu lasă loc de controverse, iar o iminentă declarare ca neconstituțională a interpretării date de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept prin Decizia nr. 52 din 18 iunie 2018, într-o procedură ulterioară, în condițiile în care instanța supremă ar menține, prin decizia pronunțată în prezenta sesizare, opinia din Decizia nr. 52 din

18 iunie 2018, ar conduce la bulversarea sistemului judiciar, cu consecințe nefaste asupra justițiabililor, ce se vor repercuta la Curtea Europeană a Drepturilor Omului.

Curtea de Apel Brașov a comunicat punctul de vedere al judecătorilor Secției I civile, prin care se susține admisibilitatea recursurilor vizate de sesizare. A atașat încheieri de ședință definitive ale acestei instanțe, prin care s-a respins excepția inadmisibilității recursurilor declarate, această opinie fiind unitară la nivelul Curții. În esență s-a reținut că Decizia Curții Constituționale nr. 454 din 4 iulie 2018 conține în considerentele de la paragrafele 60—65 argumente în sensul aplicării Deciziei Curții Constituționale nr. 369 din 30 mai 2017, ce nu poate fi condiționată de data pornirii procesului civil — anterior sau ulterior publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I, a acestei decizii. În considerente se regăsește și poziția instanței de contencios constituțional față de Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept nr. 52 din 18 iunie 2018. Chiar dacă Decizia Curții Constituționale nr. 454 din 4 iulie 2018 a constatat neconstituționalitatea unor dispoziții legale care nu au mai intrat în vigoare, considerentele obligatorii stabilesc aplicabilitatea Deciziei Curții Constituționale nr. 369 din 30 mai 2017 în astfel de cauze.

Curtea de Apel Cluj a comunicat că la data de 15 octombrie 2018 a avut loc întâlnirea judecătorilor secțiilor civile ale Curții, în materia problemelor ridicate de soluționarea recursurilor declarate în cauzele civile, ca urmare a pronunțării Deciziei Curții Constituționale nr. 369 din 30 mai 2017 și Deciziei Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept nr. 52 din 18 iunie 2018. Dezbaterile au avut în vedere și Decizia Curții Constituționale nr. 454 din 4 iulie 2018. Din discuțiile purtate s-au conturat două orientări:

— *prima orientare*, în care hotărârile Curții Constituționale prevalează, indiferent de caracterul controlului de constituționalitate care le-a ocazionat, considerentele acestor decizii fiind obligatorii, fără distincții sau departajări;

— *o a doua orientare*, în care se apreciază importanța statuării instanței de contencios constituțional, acesta fiind motivul pentru care este necesară sesizarea Curții Constituționale a României.

Corespondent acestor orientări au fost identificate *două soluții*:

— admiterea sesizării Curții Constituționale și suspendarea cauzelor în temeiul dispozițiilor art. 413 alin. (1) pct. 1 din Codul de procedură civilă;

— admiterea sesizării Curții Constituționale și apoi respingerea recursurilor ca inadmisibile, urmând ca părțile să poată apela la revizuire, în condițiile art. 509 pct. 11 din Codul de procedură civilă.

Cu unanimitate s-a apreciat că adoptarea unei soluții de natură să conserve drepturile procesuale ale părților este una echilibrată, astfel încât s-a procedat la suspendarea cauzelor în temeiul art. 413 alin. (1) pct. 1 din Codul de procedură civilă până la soluționarea excepțiilor de neconstituționalitate aflate pe rolul Curții Constituționale, cu referire la art. 27 din Codul de procedură civilă.

În opinia majoritară a judecătorilor Tribunalului Cluj s-a apreciat că recursurile sunt admisibile în ipoteza enunțată, față de considerentele Deciziei Curții Constituționale nr. 454 din 4 iulie 2018.

Practica judiciară a Tribunalului Sălaj este de respingere ca inadmisibile a recursurilor declarate în ipoteza vizată de sesizare.

Curtea de Apel Constanța a comunicat deciziile nr. 121 și nr. 122 din 3 octombrie 2018, pronunțate de Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal a Curții, prin care recursurile au fost respinse ca inadmisibile.

Curtea de Apel Craiova a comunicat următoarele: la nivelul Secției I civile nu s-a conturat un punct de vedere unitar cu privire la această problemă de drept. Astfel, *o primă opinie* este în sensul admisibilității unor asemenea recursuri, ca urmare a dreptului exclusiv al Curții Constituționale de a statua cu caracter obligatoriu asupra efectelor de ordin constituțional ale propriilor hotărâri asupra cauzelor pendinte și, corelativ, asupra necompetenței Înaltei Curți de Casație și Justiție de a se pronunța în legătură cu efectele deciziei Curții Constituționale și de a da, în această privință, dezlegări obligatorii care să contravină deciziilor instanței de contencios constituțional. *O altă opinie* este în sensul Deciziei Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept nr. 52 din 18 iunie 2018, invocându-se, pe de o parte, valabilitatea argumentelor cuprinse în această decizie și pentru prezent, iar pe de altă parte, dispozițiile art. 126 din Constituția României, republicată.

Secția a II-a civilă a Curții a comunicat că, în ședințele de judecată din 2 și 3 octombrie 2018, două dintre cele trei complete de recurs au constatat admisibile recursurile, în considerarea deciziilor Curții Constituționale nr. 369 din 30 mai 2017 și nr. 454 din 4 iulie 2018, iar cel de-al treilea complet a dispus acordarea unui termen pentru ca părțile să exprime un punct de vedere, apreciind că se impune o dezbateră contradictorie argumentată. S-a depus Decizia nr. 399 din 3 octombrie 2018 a Curții de Apel Craiova — Secția a II-a civilă.

Tribunalul Mehedinți — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal a transmis un punct de vedere, în sensul că toate recursurile declarate împotriva hotărârilor judecătorești pronunțate în litigiile evaluabile în bani, de până la 1.000.000 lei inclusiv, după publicarea Deciziei Curții Constituționale nr. 369 din 30 mai 2017, sunt admisibile; toate recursurile declarate împotriva hotărârilor judecătorești pronunțate în apel, în litigiile evaluabile în bani, de până la 1.000.000 lei inclusiv, înainte de publicarea Deciziei Curții Constituționale nr. 369 din 30 mai 2017, sunt inadmisibile.

Punctul de vedere al magistraților Secției I civile a Tribunalului Gorj este că aceste recursuri își mențin caracterul inadmisibil rezultat din interpretarea dispozițiilor art. 27 din Codul de procedură civilă, în interpretarea dată prin Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept nr. 52 din 18 iunie 2018.

Judecătorii Secției a II-a civile a Tribunalului Gorj apreciază că aceste recursuri sunt admisibile.

Opinia majoritară a judecătorilor Secției civile a Judecătoriei Târgu Jiu este că recursul este admisibil, dacă a fost promovat în termenul legal.

Curtea de Apel Galați a comunicat opinia judecătorilor Secției I civile, potrivit căreia recursurile vizate de sesizare își mențin caracterul inadmisibil rezultat din interpretarea dispozițiilor art. 27 din Codul de procedură civilă cu referire la art. 147 alin. (4) din Constituția României, republicată, cât privește producerea efectelor Deciziei Curții Constituționale nr. 369 din 30 mai 2017, prin Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept nr. 52 din 18 iunie 2018. La nivelul Curții au fost pronunțate hotărâri definitive în această materie, care nu au fost încă motivate.

Curtea de Apel Iași a transmis opinia unanimă a judecătorilor Secției civile a Curții, potrivit căreia aceste recursuri își mențin caracterul inadmisibil rezultat din interpretarea dispozițiilor art. 27 din Codul de procedură civilă cu referire la art. 147 alin. (4) din Constituția României, republicată, cât privește producerea efectelor Deciziei Curții Constituționale nr. 369 din 30 mai 2017, prin Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept

nr. 52 din 18 iunie 2018. Aceeași opinie a fost exprimată și de judecătorii Tribunalului Vaslui.

Tribunalul Iași, dimpotrivă, a apreciat că aceste recursuri devin admisibile față de Decizia Curții Constituționale nr. 454 din 4 iulie 2018.

Au fost atașate încheieri de ședință pronunțate de Curtea de Apel Iași — Secția civilă.

Curtea de Apel Oradea a comunicat punctul de vedere al judecătorilor Secției a II-a civile, de contencios administrativ și fiscal a Curții, în sensul că recursurile declarate în litigiile evaluabile în bani până la 1.000.000 lei inclusiv, pornite anterior publicării Deciziei Curții Constituționale nr. 369 din 30 mai 2017, își păstrează caracterul inadmisibil, deoarece prin Decizia Curții Constituționale nr. 454 din 4 iulie 2018 s-a realizat un control de constituționalitate *a priori*, iar Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept nr. 52 din 18 iunie 2018 are caracter obligatoriu.

Aceeași opinie o împărtășesc și judecătorii Secției I civile a Curții, care expun următoarele argumente: analiza făcută prin Decizia Curții Constituționale nr. 454 din 4 iulie 2018 cu privire la Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept nr. 52 din 18 iunie 2018 nu este în măsură să sprijine dispozitivul, în condițiile în care decizia instanței supreme vizează interpretarea și aplicarea altor dispoziții legale — art. 27 din Codul de procedură civilă; așadar, analiza instanței de contencios constituțional, începând cu paragraful 60 din considerente, este plasată dincolo de limitele investiției, ea nefiind sesizată cu problema competenței instanței supreme și nici cu problema incidenței art. 27 din Codul de procedură civilă. Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept nr. 52 din 18 iunie 2018 nu a avut drept scop interpretarea Deciziei Curții Constituționale nr. 369 din 30 mai 2017, ci asigurarea modului unitar de interpretare și aplicare a dispozițiilor art. 27 din Codul de procedură civilă.

Judecătorii Tribunalului Satu Mare apreciază că litigiile evaluabile în bani, până la 1.000.000 lei inclusiv, sunt supuse recursului, inclusiv în litigiile pornite anterior publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I, a Deciziei Curții Constituționale nr. 369 din 30 mai 2017, cu singura condiție ca pronunțarea hotărârii în cauza dedusă judecării să aibă loc după data publicării.

S-au atașat deciziile nr. 121/C din 2 octombrie 2018 și nr. 122/C din 2 octombrie 2018 ale Curții de Apel Oradea — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal.

Curtea de Apel Pitești a comunicat opinia majoritară a judecătorilor secțiilor civile ale Curții, în sensul că astfel de recursuri sunt inadmisibile, fiind aplicabilă Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept nr. 52 din 18 iunie 2018.

Judecătorii Tribunalului Argeș au apreciat că sunt supuse recursului hotărârile judecătorești pronunțate în litigiile evaluabile în bani de până la 1.000.000 lei inclusiv, în situația vizată de sesizare, pentru argumentele reținute în paragrafele 61 și 62 din Decizia Curții Constituționale nr. 454 din 4 iulie 2018 și în paragraful 32 din Decizia Curții Constituționale nr. 369 din 30 mai 2017.

Curtea de Apel Suceava a comunicat opinia majoritară a judecătorilor Secțiilor I și a II-a civile ale Curții, potrivit căreia aceste recursuri își mențin caracterul inadmisibil, conform Deciziei Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept nr. 52 din 18 iunie 2018.

Curtea de Apel Târgu Mureș a comunicat că, în urma discuțiilor din cadrul întâlnirilor judecătorilor Secției I civile pentru unificarea practicii judiciare din 3 octombrie și din 16 octombrie 2018, s-a ajuns la următoarele concluzii:

Menținerea spre soluționare a tuturor recursurilor în litigiile evaluabile în bani înregistrate la această curte de apel, ca urmare a pronunțării de către Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul competent să judece recursul în interesul legii a Deciziei nr. 18 din 1 octombrie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 965 din 14 noiembrie 2018, cu respectarea considerentelor Deciziei Curții Constituționale nr. 454 din 4 iulie 2018 și aplicarea efectelor Deciziei Curții Constituționale nr. 369 din 30 mai 2017 tuturor hotărârilor pronunțate după publicarea acestei decizii în Monitorul Oficial al României, Partea I. În argumentarea acestei soluții s-a invocat caracterul general obligatoriu al considerentelor Deciziei Curții Constituționale nr. 454 din 4 iulie 2018 și faptul că problema competenței materiale în soluționarea recursurilor în cauzele având ca obiect cereri evaluabile în bani în valoare de până la 200.000 lei inclusiv a fost lămurită prin Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul competent să judece recursul în interesul legii nr. 18 din 1 octombrie 2018. În consecință, respectarea considerentelor Deciziei Curții Constituționale nr. 454 din 4 iulie 2018 presupune soluționarea tuturor recursurilor care vizează hotărâri pronunțate după publicarea în Monitorul Oficial al României, Partea I, a Deciziei Curții Constituționale nr. 369 din 30 mai 2017, fără a se mai putea reține inadmisibilitatea acestei căi de atac în raport cu data formulării cererii de chemare în judecată, conform Deciziei Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept nr. 52 din 18 iunie 2018.

21. Celelalte curți de apel nu au comunicat practică judiciară și nici opinii teoretice ale judecătorilor.

22. Ministerul Public — Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a comunicat că la nivelul Secției judiciare — Serviciul judiciar civil nu se verifică, în prezent, practica judiciară în vederea promovării unui eventual recurs în interesul legii în problema de drept ce formează obiectul sesizării.

VIII. **Jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție în procedurile de unificare a practicii judiciare**

23. Prin Decizia nr. 52 din 18 iunie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 609 din 17 iulie 2018, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a stabilit, cu efect obligatoriu pentru instanțele judecătorești, că: „în interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 27 din Codul de procedură civilă, cu referire la art. 147 alin. (4) din Constituția României, republicată, efectele Deciziei Curții Constituționale nr. 369 din 30 mai 2017 se produc cu privire la hotărârile judecătorești pronunțate după publicarea acesteia în Monitorul Oficial al României, în litigiile evaluabile în bani de până la 1.000.000 lei inclusiv, pornite ulterior publicării deciziei (20 iulie 2017)”.

24. Totodată, prin Decizia nr. 18 din 1 octombrie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 965 din 14 noiembrie 2018, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul competent să judece recursul în interesul legii a decis că „în interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor art. 96 pct. 3, art. 97 pct. 1 și art. 483 din Codul de procedură civilă, competența de soluționare a recursurilor declarate împotriva hotărârilor pronunțate în apel de către tribunale, în cauzele având ca obiect cereri evaluabile în bani în valoare de până la 200.000 lei inclusiv, ca urmare a pronunțării Deciziei nr. 369 din 30 mai 2017 a Curții Constituționale, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 582 din 20 iulie 2017, revine curților de apel”.

IX. **Jurisprudența Curții Constituționale**

25. Pronunțându-se asupra constituționalității dispozițiilor art. XVIII alin. (2) din Legea nr. 2/2013 și a dispozițiilor art. 483 alin. (2) din Codul de procedură civilă, prin Decizia nr. 369 din 30 mai 2017, instanța de contencios constituțional a admis excepția de neconstituționalitate invocată și a constatat că

sintagma „*precum și în alte cereri evaluabile în bani în valoare de până la 1.000.000 lei inclusiv*”, cuprinsă în art. XVIII alin. (2) din Legea nr. 2/2013, este neconstituțională.

Analizând dispozițiile legale criticate, Curtea a reținut că în actuala reglementare „o hotărâre judecătorească referitoare la cereri evaluabile în bani pronunțată de o judecătorie, în prima instanță, nu va putea fi supusă recursului în nicio situație” (paragraful 23). Constatând că recursul este o cale de atac extraordinară, iar nu o cale de atac excepțională, Curtea a afirmat că și „căile extraordinare de atac trebuie să fie accesibile cetățeanului, iar limitările accesului la acestea trebuie să rezulte în mod explicit nu numai din natura acestora, precum și din motivele pentru care pot fi formulate” (paragraful 27). „Din moment ce legiuitorul a reglementat calea de atac a recursului, acesta trebuie să asigure egalitatea juridică a cetățenilor în utilizarea acestei căi de atac, chiar dacă este una extraordinară. Legiuitorul poate institui un tratament juridic diferit pentru exercitarea căii de atac a recursului, reglementând anumite situații în care nu se poate formula recurs, însă acest tratament juridic diferit nu poate fi doar expresia aprecierii exclusive a legiuitorului, ci trebuie să se justifice în mod obiectiv și rațional, în respectul principiului egalității cetățenilor în fața legii și a autorităților publice, consacrat de art. 16 alin. (1) din Constituție. În consecință, legiuitorul nu are îndreptățirea constituțională de a bloca, în funcție de valoarea pretenției deduse judecării, accesul la calea de atac a recursului, deoarece pune *ab initio* cetățenii într-o situație diferită, fără a avea o justificare obiectivă și rezonabilă.” (paragraful 28).

26. De asemenea, prin Decizia nr. 454 din 4 iulie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 836 din 1 octombrie 2018, instanța de contencios constituțional a respins, ca neîntemeiată, obiecția de neconstituționalitate formulată și a constatat că dispozițiile art. I pct. 37 (cu referire la art. 402 din Codul de procedură civilă) și pct. 58 (cu referire la art. 497 din Codul de procedură civilă) din Legea pentru modificarea și completarea Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative sunt constituționale în raport cu criticile formulate. A admis obiecția de neconstituționalitate formulată și a constatat că art. III pct. 3 (cu referire la art. XVIII alin. (2) din Legea nr. 2/2013) și pct. 4 (cu referire la art. XVIII¹ din Legea nr. 2/2013) din Legea pentru modificarea și completarea Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative sunt neconstituționale.

În considerentele acestei decizii, Curtea a reținut că Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, prin Decizia nr. 52 din 18 iunie 2018, a condiționat aplicarea Deciziei Curții Constituționale nr. 369 din 30 mai 2017 de pornirea procesului civil după publicarea acesteia, deși nu avea competența să se pronunțe în legătură cu efectele deciziei Curții Constituționale sau să dea dezlegări obligatorii care contravin deciziilor Curții Constituționale și a constatat că, în urma pronunțării și publicării Deciziei nr. 369 din 30 mai 2017, în privința prevederilor art. XVIII alin. (2) din Legea nr. 2/2013, nu devin incidente prevederile art. 27 din Codul de procedură civilă (paragrafele 60—63).

X. Raportul asupra chestiunii de drept

27. Prin raportul întocmit, conform art. 520 alin. (8) din Codul de procedură civilă, judecătorii-raportori au apreciat că, în măsura în care Curtea Constituțională va admite excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 27 din Codul de procedură civilă, sesizarea va deveni inadmisibilă, întrucât chestiunea de drept nu ar mai prezenta un grad de dificultate suficient pentru a reclama o rezolvare de principiu pe calea hotărârii prealabile, problema încetării efectelor Deciziei Înaltei

Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept nr. 52 din 18 iunie 2018 fiind astfel lămurită.

XI. Înalta Curte de Casație și Justiție

28. Examinând sesizarea în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, raportul întocmit de judecătorii-raportori și chestiunea de drept ce se solicită a fi dezlegată, constată următoarele:

Asupra admisibilității sesizării

29. Pentru regularitatea sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, legiuitorul, în cuprinsul art. 519 din Codul de procedură civilă, instituie o serie de condiții de admisibilitate a acestei proceduri, condiții care se impun a fi întrunite în mod cumulativ, respectiv:

— existența unei cauze în curs de judecată;

— judecata cauzei să se afle în ultimă instanță pe rolul tribunalului, al curții de apel sau al Înaltei Curți de Casație și Justiție;

— ivirea unei chestiuni de drept esențiale, de a cărei lămurire să depindă soluționarea pe fond a cauzei;

— chestiunea de drept identificată să prezinte caracter de noutate și asupra acesteia Înalta Curte de Casație și Justiție să nu fi statuat și nici să nu facă obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

30. Primele două condiții de admisibilitate sunt îndeplinite, întrucât Curtea de apel, legal investită cu soluționarea unor recursuri declarate împotriva deciziilor pronunțate de tribunal în apel, în litigii evaluabile în bani, urmează să pronunțe decizii definitive, potrivit art. 634 alin. (1) pct. 5 din Codul de procedură civilă.

31. Astfel cum s-a menționat în considerentele încheierilor de sesizare pronunțate de instanța de trimitere (pct. I. 5 alineatul ultim), problema de drept esențială ce ar putea genera practica neunitară este aceea „dacă o decizie pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție în procedura hotărârii prealabile pentru dezlegarea unei chestiuni de drept își pierde efectul obligatoriu pentru instanțele judecătorești prin publicarea în Monitorul Oficial al României, Partea I, a unei decizii a Curții Constituționale, pronunțate în exercitarea controlului de constituționalitate *a priori*, ale cărei considerente sunt contrare dezlegării instanței supreme”.

Deși actul de sesizare nu enunță în mod riguros chestiunea de drept, revine Înaltei Curți de Casație și Justiție sarcina de a analiza și evalua întregul conținut al cererii cu care a fost sesizată și de a stabili, în raport cu acesta, limitele investiției sale și necesitatea activării mecanismului de unificare a practicii.

În sensul amintit este jurisprudența constantă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, potrivit căreia, atunci când actul de sesizare nu formulează precis obiectul sesizării, revine completului competent „sarcina de a determina dacă, prin modul de prezentare a problemei prin care s-a pretins o rezolvare neunitară prin hotărâri judecătorești definitive, aceasta reprezintă o problemă de drept de natură să pună în dezbatere interpretarea și aplicarea unei/unor reglementări legale” (a se vedea, în acest sens, Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul competent să judece recursul în interesul legii nr. 18 din 5 octombrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 801 din 28 octombrie 2015 — paragraful 37).

Astfel, din cuprinsul actului de sesizare, din modul de prezentare a problemei susceptibile să genereze o practică judiciară neunitară, rezultă că instanța de trimitere urmărește în realitate a se stabili *dacă în interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 521 alin. (4) raportat la art. 518 din Codul de procedură civilă, Decizia nr. 52 din 18 iunie 2018, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 609 din 17 iulie 2018, și-a încetat sau nu efectele (aplicabilitatea) ca urmare a Deciziei Curții Constituționale*

nr. 454 din 4 iulie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 836 din 1 octombrie 2018.

În acest sens, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept reține că problema admisibilității recursurilor este subsecventă chestiunii referitoare la încetarea efectelor hotărârii prealabile mai sus menționate, în condițiile în care Înalta Curte de Casație și Justiție s-a pronunțat deja cu privire la aplicarea în timp a efectelor Deciziei Curții Constituționale nr. 369 din 30 mai 2017, respectiv cu privire la inadmisibilitatea recursurilor declarate în litigiile evaluabile în bani de până la 1.000.000 lei inclusiv, pornite anterior publicării deciziei (20 iulie 2017).

32. În ce privește a treia condiție, chestiunea de drept referitoare la interpretarea dată art. 27 din Codul de procedură civilă prin Decizia nr. 52 din 18 iunie 2018, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, este determinantă pentru soluționarea pe fond a cauzei.

În jurisprudența sa (Decizia nr. 1 din 18 noiembrie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 43 din 20 ianuarie 2014; Decizia nr. 2 din 17 februarie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 257 din 9 aprilie 2014; Decizia nr. 8 din 27 aprilie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 431 din 17 iunie 2015; Decizia nr. 9 din 4 aprilie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 400 din 26 mai 2016), Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a reținut în mod constant că obiectul sesizării l-ar putea constitui atât o chestiune de drept material, cât și una de drept procedural, dacă, prin consecințele pe care le produc, interpretarea și aplicarea normei de drept au aptitudinea să determine soluționarea pe fond a cauzei, rezolvarea raportului de drept dedus judecății.

În speță, această condiție este îndeplinită, deoarece modul în care ar urma să fie soluționată chestiunea de drept cu privire la care se solicită pronunțarea unei hotărâri prealabile influențează și soluția pe fond a cererii deduse judecății. În raport cu circumstanțele particulare ale celor două procese, sub aspectul admisibilității recursurilor, s-a pus problema incidenței interpretării de principiu date prin Decizia nr. 52 din 18 iunie 2018, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept.

33. Noutatea chestiunii de drept ce face obiectul prezentei sesizări este dată de publicarea în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 836 din 1 octombrie 2018 a Deciziei Curții Constituționale nr. 454 din 4 iulie 2018, în urma căreia instanțele judecătorești au opinii diferite cu privire la interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 521 alin. (4) raportat la art. 518 din Codul de procedură civilă, referitor la încetarea efectelor hotărârii prealabile.

Divergențele de interpretare nu au fost înlăturate și nici nu au făcut obiectul unei jurisprudențe constante a instanțelor, chestiunea de drept nu a fost încă dezlegată de Înalta Curte de Casație și Justiție și nu face obiectul unui recurs în interesul legii.

34. Caracterul real al problemei de drept, caracterizat printr-o dificultate sporită, era dat, la momentul sesizării, de inexistența unei decizii a Curții Constituționale, pronunțate în temeiul art. 31 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, de admitere a unei excepții invocate în cadrul controlului *a posteriori* și de constatare a neconstituționalității art. 27 din Codul de procedură civilă, astfel cum a fost interpretat prin Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept nr. 52 din 18 iunie 2018.

35. La data de 18 decembrie 2018, Curtea Constituțională a pronunțat Decizia nr. 874 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 27 din Codul de procedură civilă, în interpretarea dată prin Decizia nr. 52 din

18 iunie 2018 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, a prevederilor art. XVIII alin. (2) din Legea nr. 2/2013 privind unele măsuri pentru degrevarea instanțelor judecătorești, precum și pentru pregătirea punerii în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, cu referire la sintagma „precum și în alte cereri evaluabile în bani în valoare de până la 1.000.000 lei inclusiv”, precum și a prevederilor art. 521 alin. (3) din Codul de procedură civilă.

Prin această decizie, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 2 din 3 ianuarie 2019, la punctul 1, instanța de contencios constituțional a admis excepția de neconstituționalitate și a constatat că dispozițiile art. 27 din Codul de procedură civilă, în interpretarea dată prin Decizia nr. 52 din 18 iunie 2018, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, sunt neconstituționale.

Pentru a decide astfel, Curtea Constituțională a reținut că „(...) incidența efectelor deciziei Curții Constituționale nr. 369 din 30 mai 2017 și în cauzele aflate pe rolul instanțelor judecătorești, la momentul publicării acesteia — cauze *pendinte*, în care respectivele dispoziții sunt aplicabile — indiferent de invocarea excepției până la publicarea deciziei de admitere, este în acord cu prevederile art. 147 alin. (4) din Constituție, dispoziții constituționale pe care se întemeiază expresia obligativității *erga omnes* a interpretării și soluției pronunțate de instanța de contencios constituțional, care implică obligația constituțională a tuturor autorităților de a aplica întocmai deciziile Curții, la situațiile concrete în care normele constatate neconstituționale au incidență (a se vedea și Decizia nr. 866 din 10 decembrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 69 din 1 februarie 2016). Așa cum Curtea Constituțională a reținut în mod expres în Decizia nr. 454 din 4 iulie 2018, anterior citată, paragraful 61, art. 147 din Constituție este, în privința normelor procedurale, de imediată aplicare, având caracter sancționatoriu. Prin urmare, în interpretarea acestui text constituțional, raportat la normele de procedură civilă, Curtea a constatat că acesta se aplică atât situațiilor *pendinte*, cât și celor ce se vor naște în viitor, sfera de aplicare a art. 147 alin. (4) din Constituție neputând fi condiționată de faptul că procesul civil a fost pornit anterior sau ulterior publicării Deciziei Curții Constituționale nr. 369 din 30 mai 2017.”

„Astfel, din acest punct de vedere, Curtea reține, în prezenta cauză, că interpretarea dată normei legale criticate de către instanța supremă, prin hotărârea prealabilă pronunțată, contrar celor statuate printr-o decizie a Curții Constituționale, interpretare prin care sunt invalidate efectele de ordin constituțional ale unei decizii ale Curții Constituționale, de imediată aplicare asupra cauzelor *pendinte*, astfel cum acestea au fost stabilite în mod expres de instanța constituțională, încalcă Legea fundamentală. În acest mod, prin hotărârea prealabilă pronunțată, Înalta Curte procedează într-un mod contrar comportamentului constituțional loial de care aceasta trebuie să dea dovadă față de jurisprudența instanței constituționale, a cărei respectare constituie una dintre valorile care caracterizează statul de drept (a se vedea Decizia nr. 581 din 20 iulie 2016, precitată, paragraful 50) (...).” (paragraful 73)

„De aceea, interpretarea dată de instanța supremă textelor de lege criticate, care este în mod expres contrară considerentului nr. 32 al Deciziei Curții Constituționale nr. 369 din 30 mai 2017, referitoare la efectele deciziei de constatare a neconstituționalității, este de natură a contraveni efectelor de ordin constituțional ale deciziilor Curții Constituționale prin care se constată neconstituționalitatea unei norme legale, iar o înlăturare a acestor efecte, în cauzele deduse soluționării instanțelor de judecată, echivalează cu nerespectarea

principiului constituțional al valorii obligatorii și opozabilității *erga omnes* a deciziilor Curții Constituționale, consacrată de art. 147 alin. (4) din Legea fundamentală.” (paragraful 74)

De asemenea a reținut că: „86. (...) interpretarea constituțională a prevederilor art. 27 din Codul de procedură civilă, prin raportare la dispozițiile art. 16 alin. (1) și art. 21 din Constituție, trebuie să se facă cu observarea efectului general obligatoriu și al aplicării pentru viitor a deciziei Curții Constituționale nr. 369 din 30 mai 2017, care este aplicabilă în toate litigiile în care raportul juridic guvernă de prevederea legală constatată neconstituțională nu este definitiv consolidat, respectiv în toate litigiile în care hotărârea judecătorească privind cererile evaluabile în bani în valoare de până la 1.000.000 lei inclusiv a fost pronunțată după publicarea deciziei Curții Constituționale.”

37. În aceste condiții, sesizările formulate de instanța de trimitere au devenit inadmisibile, întrucât gradul de dificultate al problemei de drept, tranșate astfel de instanța de contencios constituțional, nu mai justifică rezolvarea de principiu printr-o hotărâre a Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept.

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca inadmisibile, sesizările conexate formulate de Curtea de Apel București — Secția a IV-a civilă în dosarele nr. 82.032/299/2015 și nr. 32.850/301/2016, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la următoarea chestiune de drept:

„Recursurile declarate împotriva hotărârilor judecătorești pronunțate după publicarea Deciziei Curții Constituționale nr. 369 din 30 mai 2017 în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 582 din 20 iulie 2017, în litigiile evaluabile în bani de până la 1.000.000 lei inclusiv, pornite anterior publicării deciziei, recursuri nesoluționate până la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I, a Deciziei Curții Constituționale nr. 454 din 4 iulie 2018 (1 octombrie 2018), devin admisibile sau își mențin caracterul inadmisibil rezultat din interpretarea dispozițiilor art. 27 din Codul de procedură civilă cu referire la art. 147 alin. (4) din Constituția României cât privește producerea efectelor Deciziei Curții Constituționale nr. 369 din 30 mai 2017, dată de Înalta Curte de Casație și Justiție— Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept prin Decizia nr. 52 din 18 iunie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 609 din 17 iulie 2018?”.

Obligatorie, potrivit dispozițiilor art. 521 alin. (3) din Codul de procedură civilă.

Pronunțată în ședință publică, astăzi, 14 ianuarie 2019.

PREȘEDINTELE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
IULIA CRISTINA TARCEA

Magistrat-asistent,
Elena Adriana Stamatescu

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
(alocat numai persoanelor juridice bugetare)
Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro
Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.73, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72
Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

